ыходить у Львовѣ
о дня (крôмъ недѣль и
. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Адміністрація и **кспедиція** пôдъ ч. 8
иця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся
ишь франкованѝ.

Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта.
укописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Газеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 181. Середа 14 (26) Серпня 1891. Рокъ I.

Галицке „общерусске единство языкове“.

Кôлька днѣвъ тому назадъ, появилась въ „Дѣлѣ“ пôдъ симъ заголовкомъ дуже цѣкава и поучаюча розвѣдка, въ котрôй авторъ поставивъ собѣ за задачу розказати, зъ вôдки и коли взялась у насъ теорія „обединенія и общерусскости“, о сколько принялась межи Русинами, а якъ тѝ, що еи проповѣдували, самѝ еи въ практицѣ перевели и що осягнули.

Цѣкавый сей и для исторіи нашого народного розвою дуже важный предметъ повиненъ бы вже теперь знайти якъ найширше оброблене, доки ще суть люде, котрѝ памятають всѣлякѝ подробицѣ ширеня сеи теоріи мѣжь галицкими Русинами, бо неодного нема нѣгде записаного и оно жие лишь въ оповѣданяхъ старшихъ людей, а неодно хочь и есть записане, то все таки або недокладно або односторонно. Авторъ высше згаданои статьѣ не поставивъ собѣ очевидно за задачу якъ найширше пояснити сей предметъ а зôбравъ лишь то, що єму было приступне и старавъ ся обєктивно представити бодай въ вузкихъ рамкахъ хôдъ т. зв. у насъ „общерусского обединенія“.

Авторъ въ своѣй розвѣдцѣ вынишовъ вôдъ першои точки проґрамы, выголошенои пос. Романчукомъ въ соймѣ, котрою той посолъ нѣбы то накинувъ ся на „обще-русске единство“, а дальше каже такъ:

„Де хто зъ Славянъ може и не розумѣвъ, що то властиво есть тото наше „единство“, и буде гадати, що цѣла рѣчь розходить ся лишь о вывчене россійскои мовы, такъ, якъ и иншои братнои-славяньскои, н. пр. ческои або польскои. — що мовь то однѝ хотять еи вчитись, а другѝ вôдпекують ся. Нѣ, тутъ рѣчь инакша: тутъ не ходить о звычайну науку чужои чи братнои мовы, а иде о щось бôльше. Галицке „единство“ лежить въ тôмъ, що мы нѣбы то одно и те саме, оденъ и той самъ нарôдъ, що и Великороссы, — що мы рôднои мовы не маємо вживати нѣ въ словѣ нѣ въ письмѣ, бо она лишь нарѣчіе, а маємо приняти россійску чи велико-русску, — инчими словами: маємо позбути ся своеи народности и своего языка въ хосенъ народности другои, 20 міліонôвъ украиньско-руского народу мають наложити руку самѝ на себе, на свое народне житє, и потонути въ россійскôмъ мори. Пос. Романчукъ и товаришѣ вôдкинули тото „единство“ и не признались до него въ поставленôй проґрамѣ — и задля того крикъ „обединителѣвъ“, що перша точка проґрамы Романчука есть „зрадою справы народу“. Зъ сего и пôйшовъ хаосъ, въ котрôмъ декотрымъ Русинамъ зоріентувати ся годѣ.

„Есть и у другихъ народôвъ рôзнѝ партіи політичнѝ, но они не схожи зъ нашими. И у другихъ народôвъ партіи ведуть споры зъ собою, якъ н. пр. Старо-чехи и Молодо-чехи, та они всѣ знають: що они за нарôдъ? — и всѣ старають ся трудитись надъ его розвоемъ и добромъ. Мы Русины въ Галичинѣ становимо въ тôмъ взглядѣ особливый вымокъ. Чужимъ людямъ, що зъ далека приглядають ся нашимъ справамъ и спорамъ, годѣ се порозумѣти, и справдѣ, бо дежь они можуть припускати, що у насъ въ Галичинѣ суть ще люде, що не вѣрять або не хотять вѣрити у власну народность и у власный народный языкъ, бо имъ вонъ „воняе“, и вôдкидають ихъ якъ щось не пригоже. Се незвычайна проява, можлива тôлько въ Галичинѣ. Мы пôдъ тымъ взглядомъ може унікатъ не тôлько мѣжь всѣми славяньскими народами Австріи, але чи и не въ цѣлôмъ свѣтѣ! То — нашь особный „русскій патріотизмъ“...

Розмавлявъ я разъ зъ однымъ просвѣченымъ Словакомъ на тематъ літературы. На мою замѣтку: чому Словаки не хотять писати по чески, коли декотрѝ ученѝ лінґвісты, мѣжь ними и Мікльошичь высказались, що ихъ языкъ есть нарѣчіемъ ческого, вôдповѣвъ вôнъ менѣ: „Може и бути, але що се кому вадить, якъ намъ мила наша мова и мы еи вживаемо въ мовѣ и літературѣ? Зъ сего чей не буде нѣякои шкоды нѣ для Славянъ, нѣ навѣть для ческого языка, бо если наша мова — нарѣчіе ческои, она все таки буде еи нарѣчіемъ и при нѣй останесь. Рôдна мова кождому мила — такъ и намъ...“ Словакъ-патріотъ умѣвъ цѣнити и дорожити рôднымъ, Словаки не кидають свого и не оглядають ся на боки. У насъ въ Галичинѣ инакше.

Памятными менѣ останутъ также слова одного ученого славіста, професора при однôмъ зъ першихъ університетôвъ, чоловѣка, котрымъ земляки его можуть смѣло повеличатись не тôлько якъ ученымъ голосного славы, але и якъ щирымъ патріотомъ та Славяниномъ. Вôнъ сказавъ: „Народность и индівідуальность народна, свѣдомость своеи народности — се найкрасшій здобутокъ XIX-го вѣку, се тѣсно звязане зъ индивідуальностію особы, зъ вѣдомостію и узнанемъ еи правъ по французскои революціи.“ Той самъ ученый мужь, сказавъ также, що лише тота партія може зробити щось доброго для розвою свого народу и числити на побѣду, котра стоить на народной основѣ. Вôнъ то и не похваливъ змаганя нашихъ „обединителѣвъ“ — завести у насъ россійскій языкъ въ літературѣ и школѣ, бо розвой и поступъ черезъ се лише спинить ся, а впрочôмъ мы велико-руского языка не навчимось, вôнъ намъ за далекій, — и на доказъ того навѣвъ писателѣвъ нашихъ, що намагають ся писати по велико-русски, а въ дѣйст-

Чародѣйный кафтанъ.

Оповѣдане Кольомана Міксата.

I.

Але недовга була ихъ радôсть, бо коли були вже недалеко рôдного мѣста, ледви що выйшовши зъ Надь-Кереша, котрого хаты ще виднѣли ся въ вечѣрнôмъ сумерку, показалась зъ правого боку высока кечкемерска вежа и надходячій туманъ пороху.

— „А то що за чортъ?“ — пытали нашѝ люде.

— Не що иншого, лишь иде процесія намъ на стрѣчу. Будуть и бесѣды мати все честнѣйшѝ; безъ неи таки не обôйдесь. Не завадить приготовитись на вôдповѣдь.

Въ очахъ панъ-отця Брунона заблысли сльозы.

— „Мои добрѝ парафіяне таки люблять мене, страшно люблять. Я лишь цѣкавый, хто буде мати бесѣду? Мабуть красноречивый отецъ Литкай.

— А вжежь, що нѣхто иншій? Отъ вже и виджу его. То вôнъ, тамъ попереду. Псомъ назву ся, коли то не вôнъ.

Панъ Юрій Дома не потребувавъ и псомъ пазывати ся, бо то бувъ дѣйстно отецъ Литкай; его ширококрисый капелюхъ, его великаньску статъ можна вже было зъ далека розпôзнати, лишь его товаришѣ то не були люде, що ишли зъ процесією, а турецкѝ вояки. Той шибеникъ Алі-Мірза-аґа бувъ ихъ проводиремъ. „Добрый вечеръ, добрый вечеръ!“ вôдозвавъ ся вôнъ, коли переѣздивъ попри нашихъ подорожныхъ; що то вы, добрѝ люде, ведете домôвъ свого священика? И мы свого ведемо.

Аґа смѣявъ ся, монахъ Литкай призывавъ Исуса Христа на помôчь а отецъ Бруно махавъ за нимъ хусткою на прощане: „И тебе, брате, мы выкупимо.“

И дѣйстно, скоро лишь вернувъ домôвъ, першимъ было его дѣломъ, зôбрати складку. Вдовиця Павлина Фабіяниха, горбата Юлька Гальґочі и постара вже Кляра Булка стали зновъ ходити по милосердныхъ людехъ: Не дайте бѣдному панъ-отцеви загибати марно въ рукахъ поганцѣвъ. А щожь бы свѣтъ христіяньскій о насъ подумавъ? Колижь хто не спѣшивъ ся добувати мошонку то панѣ Павлина Фабіяниха додавала: А щожь бы сказавъ на то Надь-Керешь[1]).

По сихъ словахъ добувавъ кождый чоловѣкъ, що чувъ ся кечкеметскимъ мѣщаниномъ, сорокôвця и такъ можна было и отця Литкая привести до дому. Але на тôмъ не скôнчило ся, бо торговля священиками вôйшла була такъ дуже въ моду, що скоро лишь проводирь якоись ватаги потребувавъ хочь трошки грошей, такъ заразъ выдавъ розпорядженє: „Мушу конче дôстати въ свои руки кечкеметского священика“. (То значило значну суму грошей). Якійсь часъ побожнѝ мѣщане выкуплювали ихъ, ажь старшій начальникъ, панъ Иванъ Сичь, котрому стало жаль мѣста, що его такъ выкористовують, зробивъ тому конецъ такимъ безбожнымъ заявленемъ: „Видко, що вже така воля Божа, длячогожь мы маємо ѣй противитись? Тажь колибъ такъ Господь Богъ не хотѣвъ, то ихъ бы не брали въ неволю.“

Кôлькохъ черцѣвъ лишилось отже розбишакамъ на карку и цѣна священикôвъ заразъ спала такъ, ажь до нулѣ; а тѝ панове мусѣли теперь оглянутись за иншимъ товаромъ. Годѣ было ихъ перехитрити. Саме на св. Петра и Павла напали на мѣсто сольноцкѝ Турки и якъ разъ, коли люде ишли зъ церкви, вхопили зъ помежи нихъ молоду жѣнку старшого начальника та и жѣнку Юрія Дома. Въ цѣлôмъ мѣстѣ зробивъ ся заколотъ. То вже не жарты, куме! Зъ панъ отцями робити интересы то що не было такъ небезпечно, бо що имъ стало ся за той часъ, що були у Туркôвъ. Але зъ жѣнками! то инша рѣчь. Зъ жѣнками нема якъ на таке пускати ся!...

[1]) Мѣста Надь-Керешь и Кечкеметъ въ давенъ давна перлись въ гору одно понадъ друге.

ности пишуть нѣ по россійски, нѣ по руски, а якимсь особнымъ языкомъ.

Дальше каже авторъ: „Почутє принадлежности до якоись народности єсть вроджене кождому чоловѣкови. Мы мимоволѣ вôдчуваємо: що намъ близьке, своє рôдне, а що намъ дальше або чуже. Правдиву свѣдомость народности можна знайти лише у народôвъ бôльше культурныхъ, длятого и будженє свѣдомости народнои — перше дѣло кождого тямучого патріота. Однакъ принадлежность до народу мы вже зъ природы вôдчуваємъ — и розпôзнаємъ: що наше, а що нѣ. Я пересвѣдченый, що кождому зъ нашихъ твердо-русскихъ патріотôвъ близшою буде здаватись отъ хочь бы така звычайна наша народня пѣсня:

„Ой зелена дубровонько,
Якъ у тебе пеньковъ много —
Нѣ одного зеленого!"

нѣжь россійска народна:

*„Ахъ! дубінушка ухнемъ!
Ахъ! зельоная ухнемъ!"*

рôвножь якъ и дочцѣ патріота скорше проговорить до серця наша гарна пѣсня композиціи Воробкевича:

„Синѝ очи! синѝ очи!
Чомъ сльоза васъ крыє?
Якъ въ васъ гляну, зъ жалю вяну,
Серце въ грудяхъ ныє...."

нѣжь подобна россійска:

*„Алый ротікъ твой, малютка,
І лазурные ґлаза
Мне ізъ памяті ізъ сердца
Не выходятъ нікаґда!*

Такъ само и у насъ было почутє нашои народности давно, и то дуже давно. Было оно и передъ 1848 рокомъ у нашои интеліґенціи, хочь тогдѣ рѣдко де по руски й говорили. Свѣдомость своєи народности и красы рôдного слова мавъ Маркіянъ Шашкевичь, коли вразъ изъ товаришами пускавъ вперве на свѣтъ „Русалку Днѣстрову". Свѣдомость своєи народности и народнои чести мали и нашѝ батьки-патріоты въ 1848 роцѣ, коли пôдъ проводомъ незабутного Григ. Яхимовича проголосили свѣтови, що мы народъ мало-рускій, самостôйный — той самъ, що и на Украинѣ пôдъ Россією. Не затративъ ще тои свѣдомости тогдѣ и Яковъ Головацкій, коли въ „Розправѣ о языцѣ малорускôмъ" и въ „Трехъ вступныхъ преподаваняхъ" боронивъ самостôйности и окремѣшности нашои рôдной мовы супротивъ Поляковъ и Великороссôвъ. О якôмсь „общерусскôмъ єдинствѣ" не думавъ ще нѣхто — всѣ Русины йшли разомъ, хочь уже тогдѣ не хибло спорôвъ языковыхъ, але головно длятого, що многимъ не ставало знаня рôдной мовы, а лишь декотрѝ зъ Русинôвъ єи добре знали, многѝ-жь, хочь щирѝ Русины, не знали, за що властиво взятись.

Покôйный крил. Иванъ Жуковскій, що все стоявъ за окремѣшностію нашого языка и народности, розказувавъ разъ, якъ то вôнъ, Куземскій, Семашь и Павенцкій зôйшлись були разъ передъ 1848 рокомъ, щобъ нарадитись надъ выдаванємъ новои часописи — и нѣякъ не могли згодитись: въ якôмъ языцѣ выдавати? „Я бувъ — розказувавъ пок. Жуковскій — за языкомъ Шашкевича и „Марусѣ" Квѣтки-Основяненка. Куземскій бувъ за языкомъ Библіи выданои въ Перемышли, а Семашь за чистымъ старо-словеньскимъ языкомъ, бо єму здавало ся, що той языкъ — матѣрь руского языка и до него треба назадъ повернути. На тыхъ спорахъ и розбилось цѣле наше выдавництво".

Не обôйшлось безъ спорôвъ и на зъѣздѣ рускихъ ученыхъ въ 1848 роцѣ. Участникъ збору, тойже о. Жуковскій, такъ оповѣдавъ про атентатъ на „ъ". Рудольфъ Мохъ поставивъ внесенє, щобы „ъ" яко знакъ въ письмѣ непотрѣбный знести, а Левицкій зô Скла зачавъ „ъ" боронити. Не помогли нѣчо выводы, треба было голосувати — и при голосованю показалась рôвность голосôвъ. На се надходить старенькій священикъ о. Величко, батько покôйного крилошанина, (вôнъ любивъ займатись астрономією). Збѣглись заразъ до него и прихильники и противники знаку „ъ" и стали пытати: якои вôнъ думки? „Та я ся на тôмъ не розумѣю, — вôдказує старенькій — скорше мôгъ-бымъ вамъ сказати де що про астрономію якъ про „ъ". — Алежь скажѣть лишь, чи хочете, щобы „ъ" задержати ще, чи нѣ? — настають на него. — „Та най буде!" — сказавъ вкôнци о. Величко и — внесенє Моха упало. Мохъ, правда, вымалювавъ опôсля Левицкому на дверехъ величезне „ъ", яко епілоґъ до цѣлои справы, але „ъ" однымъ голосомъ о. Величка задержалось въ нашôй правописи...."

Теорія „общерусского єдинства" — каже авторъ — вынирнула у насъ доперва по 1848 роцѣ. Предтечею єи бувъ звѣстный историкъ — аристократъ Денисъ Зубрицкій, той самъ, що въ своѣй „Исторіи" силувавъ ся доказати истнованє рабства въ давнôй Руси и рабство звеличавъ, той самъ, що колись по польски писавъ о панщинѣ якъ о рѣчи доброй для хлопа, а котрого портретъ бачивъ я на стѣнѣ въ канцеляріи общества имени Качковского. Вôнъ першій сказавъ, що „языкомъ Грицька (Григорія Квѣтки Основяненка, автора „Марусѣ") исторіи писати не можна", бо се „языкъ пастуховъ", — вôнъ першій якъ се видно зъ оголошенои друкомъ переписки єго зъ Поґодиномъ — почавъ поглядати на пôвнôчь, просити о „пособія" (хочь посѣдавъ каменичку у Львовѣ), а нарештѣ, якъ вѣдомо, взявъ ся ескамотувати зъ львôвскихъ архивôвъ що-найцѣннѣйшѝ рускѝ документы и збувати въ Россію.... Вôнъ, безперечно, опутавъ своими поглядами поодинокихъ людей, але теорія „общерусскости" не знайшла у тогдѣшныхъ Русинôвъ прихильного принятя и не могла „водворитись".

Также и въ 1860-ыхъ рокахъ, коли проявивъ ся межи Русинами живѣйшій рухъ літературный и розбудилось бôльше житє духове, що дрѣмало въ часахъ реакціи по 1848 роцѣ, не было у насъ бесѣды о „общерусскôмъ" языцѣ. Мы писали тогдѣ, правда, не живымъ народнымъ языкомъ, але й не россійскимъ, а особнымъ языкомъ галицкорускои интеліґенціи того часу. Бувъ се такъ званый „книжный языкъ" або „літературный, высше образованый", або — якъ єго также называно — „языкъ высшого слога". Мы дôйшли до него досыть чудно.

(Дальше буде)

Переглядъ политичный.

Президентъ кабінету ґр. Таффе и міністеръ фінансôвъ дръ Штайнбахъ ѣздили оногды до Ишль, де теперь перебуває Є. Вел. Цѣсарь. Зъ Праги доносять, що та подорожь ґр. Таффого стояла въ звязи зъ приѣздомъ Є. Вел. Цѣсаря на выставу. Ґр. Таффе складавъ справозданє що до теперѣшнои ситуаціи въ Чехахъ и мавъ сказати, що вся людность повитає Є. Вел. Цѣсаря зъ повнымъ одушевленємъ. Въ Чехахъ роблять ся вже вôдповѣднѝ приготовленя. Є. Вел. Цѣсарь выѣде зъ Ишлю дня 28 с. м.

Зъ Вѣдня доносять, що міністеръ справедливости ґр. Шенборнъ приѣде въ першихъ дняхъ вересня, мабуть дня 6, до Галичины на люстрацію судôвъ.

Три баталіоны босаньско-герцеґовиньскои пѣхоты прибули вже въ суботу до табору въ Бруку надъ Литавою и возьмуть участь въ вправахъ таборовыхъ. Фактъ сей давъ декимъ россійскимъ ґазетамъ, а головно „Новостямъ" нагоду доказувати, що Австро-Угорщина допустилась тымъ нарушеня берлиньскои угоды и що Россія буде змушена противъ того запротестувати.

Ходить чутка, що россійска фльота має незадовго ревізитувати фльоту французску. Въ французскихъ кругахъ войсковыхъ розбій-

---

Иванъ Сичь такъ бувъ загрызъ ся, що скинувъ ся посады старшого начальника и, продавши свою каменицю, пôйшовъ зъ Юромъ Дома выкупляти жѣнки. Панъ Сичь заплативъ двѣста дукатôвъ за своє ребро, а Юрій Дома дававъ двацять пять дукатôвъ, за то, коли єго жѣнку пустять домôвъ, а сто коли єи не пустять, але таки на вѣки не пустять — такъ, щобы вôнъ мôгъ зъ другою оженити ся.

Цилфікаръ-аґа подумавъ хвильку, а вôдтакъ сказавъ сумнымъ голосомъ: Бери собѣ, чоловѣче, жѣнку назадъ.

Тымчасомъ наставъ въ Кечкеметѣ страшный переполохъ. На мѣсто напали ще и куруцы, ограбили єго, та взяли зъ собою молоду доньку, ще дѣвчину, Вікту, богача Томка Беґи; вхопили єи якъ разъ на весѣлю, коли танцювала зъ молодшимъ Михайломъ Надьомъ. Господи Боже, що то зъ того буде? Нинѣ або завтра готовѝ ще всѣхъ жѣнокъ зъ домôвъ намъ позабирати!

Калґавскій султанъ велѣвъ кôлька разôвъ оповѣстити, що єму належить ся десять найкраснѣшихъ молодиць. Та и Турки зъ Буды могли прийти кождои хвилѣ. Хочь тогди ще не спѣвали пѣснѣ про кечкеметскѝ дѣвчата: „Хто лишь хлопець зухъ, бере жѣнку зъ вôдси въ духъ", то всежь таки были они вже тогди краснѝ. Не дивота, що всѣхъ взяла ся розпука. Положенє стало таке, якъ въ тыхъ мѣстахъ въ казцѣ, що покрытѝ чорнымъ сукномъ, бо въ нихъ змій зъ сѣмома головами зъѣдає одну дѣвчину по другôй. На котру прийде теперь черга? Та непевнôсть была якъ мотузокъ, що кождого душивъ за горло. Десять разôвъ на день перепудивъ ся сей або той купець, побачивши туманъ пороху, а коли сухѝ дерева въ тальфайскôмъ лѣсѣ стали въ ночи скрипѣти, то кождому вже здавало ся, що то жене орда: „Ахъ, вже знову идуть тѝ волоцюги".

Що вечера молились жѣнки, зложивши руки, зъ цѣлого серця до патрона мѣста св. О. Николая. Може вôнъ що вдѣє тою кривою палицею, що, видко єи на мѣскôй печати.

(Я думаю, що въ тôй молитвѣ была и така просьба: Коли вже така воля Твоя, Господи, то дай, щобы радше прийшли гузары Чуды, якъ тѝ песѝ головы Татаре або Турки зъ Буды.)

II.

Огôрченє ставало чимъ разъ бôльше. Справы громадскѝ вели ся чимъ разъ гôрше. Судити справы не было кому, бо нѣгде не можна было найти вôйта, хочь Кечкеметцѣ радили собѣ „згоненымъ судомъ". Бувало посходять ся на ярмарокъ чужѝ люде а они зъ нихъ згонять кôлькохъ людей та заставлять ихъ судити справы.

Теперь же коли Иванъ Сичь скинувъ ся зъ посады старшого начальника, не хотѣвъ вже нѣхто ити на єго мѣсце. Нѣхто ще не наѣвъ ся дурѣйки!

Дôставати на день чотири або пять розпоряджень зъ неможливыми до переведеня розпорядженями та ще и зъ такою милою дописскою: „Бо инакше кажу зъ Твоєи Милости кишки выпустити" — а о то не трудно, коли люде здурѣють. Мѣщане стали голосно нарѣкати: Або пôйдемо собѣ геть зъ вôдси, або тутъ погибнемо, але такъ годѣ намъ вже дальше жити.

— Та щожь? Самѝ Туркôвъ зъ краю не проженемо, коли навѣть и самъ цѣсарь не може того зробити.

Такъ радили одного разу раднѝ въ ратуши и призадумались, ажь наразъ крикнувъ хтось черезъ отворене вôкно:

— „Я вамъ кажу, що Туркôвъ не треба проганяти, лишь спровадити ихъ сюды до Кечкемету".

Всѣ раднѝ вытрѣщили очи.

— „А то хто такій зухвалый? Хто тамъ вôдозвавъ ся зъ надворку?"

— Сынъ кравця Лестяка.

— А вôнъ якъ важивъ ся перебивати намъ нашу раду, — вôдозвавъ ся Мартинъ Заладій ображеный, та кивнувъ на гайдука. — „Замкнѣть вôкно!"

шлась также чутка, що ґенералы Гурко и Драґомировъ мають прибути яко гостѣ на осѣннѣ маневры французскѣ.

Россійске міністерство дѣлъ внутрѣшныхъ розослало окружникъ до всѣхъ ґубернаторôвъ, въ котрôмъ наказуе имъ строго, щобы держались розпоряджень зъ 1865 и 1882 р. заказуючихъ жидамъ посѣдати ґрунты и всѣлякѣ заведеня промысловѣ. То саме міністерство предложило также радѣ державнôй проектъ закона, заказуючого чужинцямъ осѣдати поза мѣстами и купувати на власнôсть або брати въ посесію недвижимости.

Зъ Петербурга выбрало ся множество тайныхъ аґентôвъ до Копенгаґи, котрѣ мають тамъ спôльно зъ данською поліціею стерегти царя и его родину.

Зачувати, що правительство болгарске постановило зажадати черезъ посередництво нѣмецкого правительства вôдъ Россіи, щобы оно прогнало зъ краю тыхъ еміґрантôвъ болгарскихъ, котрѣ пишуть до Стамболова листы зъ погрозою и завôзванемъ, щобы вôнъ прогнавъ кн. Фердинанда. Мабуть буде Болгарія ще довго на то чекати, доки Россія сповнить ей бажанє.

Въ Чілї веде ся вже вôдъ довшого часу борба мѣжъ правительствомъ президента Бальмацедеся а партією ему противною, але доси жадна сторона не могла рѣшучо побѣдити. Ажь теперь, здаесь, закôнчить ся та борба, бо зъ Ню-Йорку доносять, що дня 25 с м. розпочалась тамъ коло Вальпараізо головна борба. Борба была завзята. Перша стрѣча ворожихъ вôйскъ наступила надъ устемъ Аконкаґвы. Ворохобники побили армію Бальмацедеса, выперли ей за рѣку и перейшли черезъ Аконкаґву. До борбы стануло 20.000 людей зъ котрыхъ по обохъ сторонахъ погибло 3000. Борба веде ся вже три днѣ, але все ще остаточно не рѣшила ся.

Новинки.

— **Именованя.** Міністеръ справедливости именувавъ контрольора мужеского заведеня карного въ Станіславовѣ. Людвика Шнайдера управителемъ того заведеня. — Ц. к. краева Рада шкôльна именувала дѣйстными учителями: Теодора Рыбака въ Сорокъ при школѣ етатовой въ Мышинѣ; Іосифа Пріце при школѣ етатовôй въ Малашôвцяхъ; Іосифа Станьковского въ Домаморича при школѣ етатовôй Исиповцяхъ; Іосифа Роґовиньского зъ Перепельникъ при школѣ етатовой въ Шишкôвцяхъ; Антона Чижовского управителемъ школы 3-клясовои въ Потоцѣ золотôмъ; Петра Фотта зъ Острôвчика при школѣ етатовôй въ Могильници старôй; Марію Кравсъ зъ Угринова старого при школѣ 2-клясовôй въ Войниловѣ.

— **Є. Ексц. п. Намѣстникъ** гр. Баденї вернувъ вже зъ своеи подорожи по Днѣстрѣ до Львова.

— **Церковный синодъ рускій** розпôчне ся дня 24 вересня приготовавчимъ засѣданемъ. Дня 27 вересня вôдбуде ся перше торжественне явне засѣданє; друге явне засѣданє вôдбуде ся 4 жовтня, трете 11 жовтня а 13 жовтня явне торжественне закôнченє синоду. Участники синоду, священики зъ провінціи, будуть примѣщенѣ въ рускôй семінаріи духовнôй, въ котрои музеяхъ будуть вôдбувати ся засѣданя трохъ комісій синодальныхъ. Въ синодѣ возьмуть участь капітулы, докторы богословія, ректораты львôвскій и вѣденьскій, всѣ деканы, и тѣ зъ духовеньства, котрыхъ митрополить або епископы до участи завôзвуть. Крôмъ духовныхъ возьме участь и оденъ свѣтскій чоловѣкъ, проф. дръ Исидоръ Шараневичь, старѣйшина Ставропігійского Института. Сими днями розôшле ся до всѣхъ священикôвъ митрополиче посланіе и програма синоду.

— **Канонічный процесъ информаційный** кількохъ достойникôвъ церковныхъ именно Є. Преосв. еп. дра Юліяна, Пелеша, перемыского епископа, о. Юліяна Фирчака, новоименованого гр. кат. епископа въ Мукачи и епископа коадъютора праского, кс. Фердинанда Кальоуса вôдбувъ ся оногды въ приватнôй каплици папскои нунціятуры у Вѣдни. Всѣ три епископы вложили на руки нунція Ґалімбертіого присягу на вѣрнôсть и послухъ Папѣ. Яко нотарь папскій фунґувавъ монсіньоре Тарнассі. Опôсля вôдбувъ ся въ нунціятурѣ на честь новоименованыхъ епископôвъ обѣдъ. Вѣсть о канонічнôмъ процесѣ еп. Куиловского, подана Fremdenblatt-омъ, есть очевидно хибна.

— **П. Іосифъ Скунцевичь,** професоръ ґімназіяльный у Львовѣ именованый директоромъ ґімназіи въ Коломыи.

— **Ювилей 40-лѣтнои службы учительскои** буде обходити дня 31 серпня управитель 4-роклясовои школы народнои въ Стрыю, п. Иванъ Голубовичь. Мешканцѣ Стрыя, середъ котрыхъ є богато ученикôвъ ювилята, намѣряють зробити свому учителеви и спôвгорожанинови сердечну овацію.

— **Нещасливый выпадокъ.** Пôдъ Галичемъ въ Загвôздци утонивъ ся въ багнѣ 14-лѣтный школярь, сынъ пп. Яблоновскихъ, котрый перебувавъ у родичѣвъ на вакаціяхъ и выйшовъ бувъ дня 20 с. м. на польованє на дикѣ качки.

— **Марію Кобринову,** убійницю Опухляка, вôдставлено оногды до карного заведеня у св. Маріи Маґдалины, де мае вôдсидѣти кару 18 лѣтнои вязницѣ. Цѣла родина Кобриновои внесла була просьбу до Є. Вел. Цѣсаря о дарованя ѣй кары смерти, а до просьбы о помилуванє прилучивъ ся бувъ и ей мужь, Миколай Кобринъ.

— **Убійства.** Въ селѣ Майданѣ сѣнявскôмъ надъ россійскою границею убили два жовнѣры россійскѣ въ ночи зъ 5 на 6-ого с. м. селянку Реґіну Покривку. Жовнѣры належали до пограничнои сторожи россійскои въ Бѣлгораю, а слѣдство судове веде ся въ повѣтовôмъ судѣ въ Сѣнявѣ. — Въ селѣ Озеринахъ пôдъ Товмачемъ убили 3 жиды: Саломонъ Давидъ Гуттереръ и два его сыны Давидъ и Гершь свого одновѣрця, Мортка Паппого. У вязници зôзнали, що причиною убійства була ихъ родова ненависть до Паппого.

Всячина.

— **Оригінальне самоубійство.** Въ Анґръ въ Франціи скочивъ якійсь чоловѣкъ, Лебретонъ на имя, зъ даху триповерховои каменицѣ на свою жѣнку якъ разъ въ хвили, коли она замѣтала улицю. Лебретонови нестало ся майже нѣчого, але жѣнцѣ зломивъ хребеть и такъ побивъ, що она мусить вже умерти. Коли Лебретона переслухано на поліціи, розповѣвъ вôнъ, що выбравъ умысне ту хвилю, коли жѣнка замѣтала улицю, щобы вôдобрати собѣ житє, а заразомъ своѣмъ тѣломъ убити и жѣнку.

— **650 франкôвъ за одну блощицю.** Зъ Парижа доносять до одной нѣмецкой ґазеты такъ: Кôлько деревъ треба, абы бувъ лѣсъ? Кôлько волосья мусить вырости, абы чоловѣкъ не бувъ лысый? Тѣ пытаня розбирано вже давно и коли не знайдено на нихъ вôдповѣди въ сѣмъ столѣтю, то знайдесь певно въ слѣдуючôмъ, розумѣе ся, коли ще тогди будуть лѣсы и лысѣ люде. Але теперь насунулось лише пытанє, а то, кôлько треба блощиць, щобы хата перестала бути чистою и немала претенсіи до конфорту. То пытанє мавъ недавно тому розсудити оденъ зъ двацяти парискихъ мировыхъ судьѣвъ. Якійсь панъ Є. вынаймивъ бувъ за 650 франкôвъ дуже порядно выглядаюче умебльоване помешкане на мѣсяць и заразъ спровадивъ ся до него зъ своимъ синомъ. Але вже перши ночи оба новѣ чиншôвники немали спокою въ своихъ спальняхъ, а на другій день найшлась въ постели хлопця величезна блощиця. Зъ тымъ живымъ corpus delicti пôйшовъ властитель помешканя до господаря и сказавъ ему, що выпровадить ся; господарь однакожь ставъ доказувати, що помешканє було чисте и що блощицю очевидно занесено. Панъ Е. не мôгъ отже выпровадитись, доки не заплативъ цѣлого чиншу, але вôнъ и заразъ запôзвавъ господаря, а судья выдавъ такій засудъ: „Господарь самъ призвавъ, що въ постели знайшлася блощиця, и каже, що она може занеслась зъ постелею, котру вôнъ позичивъ для хлопця. Судъ не входить въ то, зъ вôдки блощиця взяла ся, а одна выстане вже на то, щобы доказати, що жалоба не була безосновна. Вôднаймаючій мае старати ся о то, щобы чиншôвникъ мавъ въ хатѣ спокôй, а коли его блощиця кусала, то вôнъ не мавъ спокою, и для того господарь мусить ему чиншъ въ сумѣ 650 франкôвъ назадъ вернути". Кобы такѣ строгѣ судьѣ були у Львовѣ, то певно всѣ домы стояли бы якійсь часъ порожнѣ, доки бы ихъ властителѣ не очистили.

Господарство, промыслъ и торговля.

Торгъ збôжемъ.

25 серпня	Львôвъ	Терно-пôль	Пôдволо-чиска	Ярославъ
Пшениця	10.—10·50	9 80 10 50	10·—10·75	10·—10·50
Жито	9·——9·50	8·90—9·50	9·——9·75	9·——9·50
Ячмѣнь	7·——7·30	6·——6·75	5·75—6·50	6·25—7·25
Овесъ	7·50—7·85	7·——7·50	6·90—7·15	7·50—8·—
Горохъ	—·——·—	6·— 10·—	6·— 10·50	6·30—9·75
Выка	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Рѣпакъ	12.—13.50	12·—13·—	12·—13·—	12·25 13·60
Хмель	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Конюшина чер.	42 —52·—	41·—48·—	41·—47·—	42·—52·—
Конюшина бѣла	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Оковита	17·—17·50	—·——·—	—·——·—	—·——·—

ТЕЛЕГРАМЫ.

Градецъ 25 серпня. Въ наслѣдокъ хмаролому въ горѣшнôй Стиріи рѣка Муръ сильно прибула и позаливала декотрѣ мѣстцевости такъ, що комунікація можлива лишь на човнахъ. Богато худобы потонило ся.

Парижъ 25 серпня. Посолъ данській вручивъ президентови Карнотови въ Фонтенебльо зъ великою церемонією ознаки данського ордера слоня. При сѣй нагодѣ высказавъ посолъ чувства симпатіи короля для Франціи а Карно дякуючи сказавъ, що принятє французскои флоты въ Даніи тронуло его глубоко.

Копенгаґа 25 серпня. Царь и его родина приѣхали вчера о $2^1/_2$ год. по полудни. Имъ на стрѣчу выѣхали король зъ наслѣдникомъ престола и король грецкій.

Бержеракъ 25 серпня. На пирѣ въ честь россійского ґенерала Обручева, тоастувавъ сенаторъ и полковникъ Шадра, та сказавъ, що французскѣ вояки будуть гордѣ зъ того, коли будуть могли боронити ся спôльно зъ россійскою армією, наколи хто зачѣпить оденъ зъ обохъ народôвъ.

Гаврило Пороснокій схопивъ ся, якъ колибъ его хто зъ заду уколовъ:

— А я вамъ кажу, що хлопчиска не треба наганяти, лишь сюды привести, щобы мы его послухали.

Поважнѣ отцѣ мѣста покивали на то головами, але не поважили противитись найповажнѣйшому изъ радныхъ, лишь Христофъ Аґостонъ буркнувъ:

— Батько дурнуватый и сынъ також. Мы маемо слухати рады студента? Правда, що ему вже дали, бо дали.

— Що таке? — спытавъ цѣкавый Францъ Крістонъ.

— А щожь? — лянасъ.... ха-ха-ха. Тажь его прогнали зъ Великого Варадину. Ба, але вôнъ мае намъ дати раду. Мы и такъ не маемо великои поваги; а теперь нехай наша повага стане ще менша.

Вôдтакъ ставъ вôнъ розповѣдати, що батько придуркуватый. Недавно тому, казавъ вôнъ, пославъ бувъ панъ-отець Бруно до него свою реверенду, щобы вôнъ зъ неи выбравъ товстѣ плямы. И вôнъ таки выбравъ, але такъ, що выкраявъ ихъ ножицями. Бѣдного панъ-отця Брунона мало шлякъ не трафивъ.

(Дальше буде.)

Вôдвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.